

สหภาพศุลกากร (Customs Union) ระหว่างตุรกี และสหภาพยุโรป

ในบทที่ 3 และ 4 มุลนิธิ สวค. ได้ทบทวนกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าของตุรกี และความตกลงทางการค้าที่ตุรกีได้ทำกับประเทศคู่ค้าต่างๆ ได้แก่ อียิปต์ ซิเลีย และเกาหลีใต้ เพื่อศึกษาถึงความต้องการของตุรกีในการส่งเสริมและปกป้องสินค้าและบริการในสาขาต่างๆ และทิศทางในการเจรจาความตกลงการค้าเสรีที่ผ่านมา เนื่องจากตุรกีได้จัดตั้งสหภาพศุลกากรกับสหภาพยุโรปที่ใช้ข้อกำหนดด้านภาษีศุลกากรร่วมกัน และสหภาพยุโรปเป็นคู่ค้าที่มีความสำคัญมากที่สุดของตุรกี¹ ดังนั้น ในบทที่ 6 มุลนิธิ สวค. จะทำการศึกษการจัดตั้งสหภาพศุลกากร (Customs Union) ระหว่างสหภาพยุโรปและตุรกี เพื่อสรุปสาระสำคัญที่มีนัยสำคัญอันเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์สถานการณ์ ทิศทาง และแนวโน้มการเจรจาการค้าเสรีระหว่างตุรกีกับไทย ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเจรจาของไทยต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.1 ภาพรวมการเจรจาและความตกลง

สหภาพยุโรป (EU) และประเทศตุรกีได้มีความตกลงร่วมกันเพื่อการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Economic integration) ในรูปแบบสหภาพศุลกากร (Customs Union) หรือมีชื่ออย่างเป็นทางการว่า The EU-Turkey Customs Union โดยผ่านข้อตกลงที่เรียกว่า EC-Turkey Customs Union Agreement ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2538 ถึงแม้ตุรกีจะยังไม่ได้เข้ามาเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป แต่สายสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างตุรกีและสหภาพยุโรปได้ริเริ่มมาอย่างยาวนานและถูกพัฒนาเป็นความตกลงสหภาพศุลกากร โดยสหภาพศุลกากรเป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับที่ลึกกว่าการจัดทำการค้าเสรี โดยสหภาพศุลกากรจะมีประเด็นของการตั้งภาษีในสินค้าและบริการกับประเทศนอกสมาชิกสหภาพศุลกากรในอัตราที่เท่ากัน (Common External Tariff: CET) โดยการจัดตั้งสหภาพศุลกากรถือเป็นขั้นตอนแรกๆของตุรกีในการแสดงเจตนาเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป

สำหรับความสนใจในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2502 โดยบรรลุลรอบความตกลง (Association Agreement) ในปี พ.ศ. 2506 นำไปสู่ข้อตกลงอังการา (Ankara Agreement) ในปี พ.ศ. 2513 และมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2516 โดยสาระสำคัญของข้อตกลงนี้ นำไปสู่การจัดตั้งสหภาพศุลกากร ในปี พ.ศ. 2538 (เริ่มใช้ 1 มกราคม พ.ศ. 2539) วัตถุประสงค์สำหรับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนและเสริมสร้างความแข็งแกร่งของการค้าและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างสหภาพยุโรปและตุรกี ผ่านการเคลื่อนย้ายเสรีในสินค้า นอกจากนี้ ยังเพื่อเพิ่มระดับของการพัฒนาของเศรษฐกิจตุรกี อีกทั้งยังส่งเสริมการจ้างงานและคุณภาพชีวิตของชาวตุรกี สำหรับข้อตกลงทางการค้า ได้มีการจัดตั้ง Custom Union Decision (CUD) เพื่อพิจารณารูปแบบของอัตราภาษีภายใต้ข้อตกลงทางเศรษฐกิจ ซึ่ง CUD ได้มีการเรียกร้องให้ตุรกีจัดภาษีศุลกากร (Customs duties) และมาตรการกีดกันทางค้าอันมีผลในการจำกัดปริมาณการค้าทั้งหมด นอกจากนี้ ยังเรียกร้องให้ตุรกีปรับนโยบายทางการค้าให้เป็นไปตามรูปแบบของ

¹ ตุรกีนำเข้าจากกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป 15 ประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31 ของการนำเข้าทั้งหมด และส่งออกไปกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป 15 ประเทศเป็นสัดส่วนร้อยละ 32 ของการส่งออกทั้งหมด

สหภาพยุโรป เช่น ขั้นตอนสำหรับการกำหนดโควตาสินค้า หลักการของคุ่มครองตลาด เป็นต้น รวมถึงการปรับใช้นโยบายเพื่อสนับสนุนการเคลื่อนย้ายเสรีในสินค้าเกษตร (Common Agricultural Policy: CAP) และปรับใช้บทบัญญัติด้านสินค้าอื่นๆ เช่น แห่่งกำเนิดสินค้า สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายการแข่งขัน เป็นต้น ทั้งนี้ ข้อกำหนดหลักของสหภาพศุลกากรระหว่างสหภาพยุโรปกับตุรกียังคงเป็นการลดอุปสรรคทางการค้าที่เป็นมาตรการทางภาษี และที่ไม่ใช่มาตรการทางภาษี (Tariff and non-tariff barriers) ให้หมดในทุกลมวดสินค้า

6.2 โครงสร้างของความตกลงการค้าเสรี

โครงสร้างของความตกลง (Agreement) แบ่งออกเป็น 6 หมวด (Chapter) 66 มาตรา (Article) และ 10 ส่วนแนบท้าย (Annex) และในแต่ละบทจะแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน (Section)

6.3 ข้อมูลทั่วไปของความตกลงการค้าเสรี

a. ข้อมูลความตกลง

- i. สมาชิก: สหภาพยุโรป และ ตุรกี
- ii. วันลงนาม: 3 มีนาคม พ.ศ. 2538
- iii. วันบังคับใช้: 1 มกราคม พ.ศ. 2539
- iv. สถานะปัจจุบัน: ยังมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับสหภาพศุลกากร ทั้งนี้ จะมีการทบทวนข้อตกลงด้านการค้าในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2557

b. ประเภทความตกลง

สหภาพศุลกากร

c. ขอบเขต

การลดภาษีศุลกากรในสินค้าเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การลดข้อกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff Barriers, NTBs) การปรับปรุงกฎหมายด้านสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา และนโยบายการค้า

6.4 อุปสรรคภาษี

a. อุปสรรคภาษีในสินค้าอุตสาหกรรม

ความตกลงสหภาพศุลกากรระหว่างตุรกี กับสหภาพยุโรปได้ครอบคลุมมาตรการภาษีหลากหลายและปรากฏอยู่หลายแห่งดังนี้

i. Chapter 1: Free Movement of Goods and Commercial Policy จะเน้นการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรีมากขึ้น และกำหนดนโยบายทางการค้าสำหรับความตกลงสหภาพศุลกากรนี้ แต่จะไม่รวมสินค้าเกษตรกรรมในหมวดนี้

1. Article 3 อธิบายสินค้าที่ต้องถูกบังคับภายใต้ความตกลงนี้ ซึ่งประกอบด้วยสินค้าที่ถูกผลิตขึ้นในสหภาพยุโรปและตุรกี หรือมาจากประเทศที่สาม โดยสินค้าในกลุ่มนี้จะรวมถึงสินค้านำมาค้าขายจะต้องถูกผลิตขึ้นภายในสหภาพยุโรปหรือตุรกีโดยวัตถุดิบจากดินแดนของประเทศสมาชิกหรือส่วนหนึ่งนำมาจากประเทศที่สาม และสินค้านำเข้ามาจากประเทศที่สาม เคลื่อนย้ายอย่างเสรีภายในสหภาพยุโรปหรือตุรกี หลังจากชำระภาษีศุลกากรหรือค่าธรรมเนียมต่างๆ เรียบร้อยแล้ว

ii. Section 1: Elimination of Customs Duties and Charges Having Equivalent Effect

1. Article 4 ข้อตกลงในการลดภาษีศุลกากร โดยกำหนดว่าควรจะต้องยกเลิกภาษีศุลกากรทั้งนำเข้าและส่งออกหรือค่าปรับใดๆ อันมีผลในการจำกัดการเคลื่อนย้ายสินค้าระหว่างสหภาพยุโรปและตุรกีโดยมีผลทันทีในวันบังคับใช้ความตกลงนี้ ทั้งนี้ สหภาพยุโรปและตุรกีควรระงับการออกภาษีศุลกากรชนิดใหม่อันมีผลในการจำกัดการเคลื่อนย้ายสินค้าภายหลังจากวันบังคับใช้

iii. Section 2: Elimination of Quantitative Restrictions or Measures Having Equivalent Effect

1. Article 5 หลักการสำหรับข้อจำกัดในการนำเข้าระหว่างสองประเทศ โดยกำหนดว่าควรยกเลิกมาตรการจำกัดปริมาณและมาตรการอื่นๆ อันมีผลในการจำกัดการนำเข้า

2. Article 6 หลักการสำหรับข้อจำกัดในการส่งออกกระหว่างสองประเทศ โดยกำหนดว่ามาตรการจำกัดปริมาณและมาตรการอื่นๆ อันมีผลในการจำกัดการส่งออกควรจะถูกยกเลิก

3. Article 7 ข้อยกเว้นในการขจัดข้อจำกัด โดยระบุว่าการยกเลิกมาตรการจำกัดปริมาณและมาตรการอื่นๆ อันมีผลในการจำกัดการเคลื่อนย้ายสินค้าไม่ควรส่งผลกระทบต่อเรื่องของศีลธรรมสาธารณะ นโยบายสาธารณะ หรือความปลอดภัยสาธารณะ รวมไปถึงการปกป้องสุขภาพ

และชีวิตของมนุษย์ สัตว์ และพืช อีกทั้งไม่ควรเกี่ยวข้องกับด้านคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม นอกจากนี้ ข้อห้ามในการออกมาตรการไม่ควรที่จะทำให้เกิดการแบ่งแยก หรือมาตรการจำกัดการค้าแฝง (Arbitrary discrimination or a disguised restriction on trade)

4. Article 8 เงื่อนไขระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกฎหมายให้สอดคล้องกับข้อตกลง โดยระบุว่าภายใน 5 ปี ตุรกีควรนำแนวทางของสหภาพยุโรปมาใช้เพื่อยกเลิกมาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Technical barriers) โดยการเตรียมการวางแผนและรายละเอียดแนวทางปฏิบัติในการยกเลิกมาตรการอุปสรรคทางเทคนิคนี้ภายใน 1 ปี หลังจากข้อตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้
5. Article 9 ภายหลังจากที่ตุรกีได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างกฎหมายเพื่อกำจัดมาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าสำหรับสินค้ารายการใดแล้ว การค้าระหว่างสหภาพยุโรปและตุรกีในสินค้านั้นภายใต้อحكامใหม่ควรจะเกิดขึ้นทันที
6. Article 10 ในระหว่างที่ดำเนินการใน Article 8 ตุรกีไม่ควรขัดขวางการนำเข้าสินค้าที่ได้รับพิสูจน์ว่าเป็นสินค้าถูกต้องตามกฎหมายของสหภาพยุโรปและหากตุรกีพบเจอสินค้าที่ไม่ตรงกับความตกลง ตุรกีสามารถใช้วิธีการในการตรวจสอบหรือถอนสินค้าดังกล่าวออกจากการค้าขาย โดยหากตุรกีจะเรียกร้องการตรวจสอบ ตุรกีสามารถทำได้ผ่านคณะกรรมการสหภาพศุลกากร
7. Article 11 ในช่วงระหว่างการดำเนินการใน Article 8 สหภาพยุโรปจะยอมรับผลการตรวจสอบสินค้าโดยตุรกีภายใต้หลักเกณฑ์การตรวจสอบเดียวกัน แต่ในส่วนของยานยนต์ต้องเป็นไปตาม Council Directive 70/156/EEC of 6 February 1970 on the approximation of the laws of the Member States relating to the type-approval of motor vehicles and their trailers

iv. Section 3: Commercial Policy

1. Article 12 ข้อตกลงที่ตุรกีจะต้องปรับใช้สำหรับขั้นตอนทางการค้า โดยระบุว่าจากวันที่บังคับใช้ข้อตกลงฉบับนี้ ตุรกีควรปรับใช้บทบัญญัติทางการค้า กฎระเบียบ หรือมาตรการต่างๆ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับนโยบายทางการค้าของสหภาพยุโรป เช่น Council Regulation (EC) No. 3285/94 ซึ่งกล่าวถึงวิธีการของการนำเข้าโดยระบุถึงประเด็นสำคัญในเรื่องของการจำกัดปริมาณการนำเข้าหรือมาตรการที่มีผลเทียบเท่าสำหรับทุกสินค้า ยกเว้นประเภทสิ่งทอ Council Regulation (EC) No. 520/94 ซึ่งกล่าวถึงขั้นตอนในการกำหนดโควตาสินค้า (Quota administration) โดยมีข้อยกเว้นในสินค้าบางประเภท และอธิบายถึง

การค้า 3 วิธี ได้แก่ การหมุนเวียนการค้าแบบดั้งเดิม การค้าแบบให้สิทธิแก่ผู้มาก่อน และการค้าที่มีการตรวจสอบโดยพร้อมเพรียงกัน Council Regulation (EC) No. 3951/92 ซึ่งกล่าวถึงการนำเข้าสิ่งทอจากไต้หวัน และ Council Regulation (EC) No. 517/94 อันเป็นกฎระเบียบสำหรับการนำเข้าสิ่งทอ เป็นต้น นโยบายทางการค้าเหล่านี้ครอบคลุมมากกว่าอุปสรรคทางภาษี ดังนั้น จะถูกอ้างอิงในส่วนอื่นด้วยเช่นกัน

v. Section 4: Common Custom Tariff and Preferential Tariff Policies

1. Article 13 ข้อตกลงในการปรับใช้อัตราภาษีศุลกากรสำหรับประเทศนอกสหภาพศุลกากร โดยระบุว่าจากวันที่ข้อตกลงมีผลบังคับใช้ ตุรกีควรที่จะปรับอัตราภาษีศุลกากรที่เรียกเก็บกับประเทศอื่นที่ไม่ใช่สหภาพยุโรปให้มีทิศทางเดียวกับสหภาพยุโรปทั้งตามมาตรการที่มีอยู่เดิม และที่จะมีใหม่ในอนาคต
2. Article 14 ขั้นตอนและเงื่อนไขของการปรับใช้อัตราภาษีศุลกากร โดยอธิบายว่าสหภาพยุโรปควรที่จะให้ข้อมูลในด้านการอัตราภาษีกับประเทศอื่นกับตุรกี และหากตุรกีไม่สามารถปรับอัตราภาษีศุลกากรได้ทันที คณะกรรมการสหภาพศุลกากรอาจจะกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ
3. Article 15 ระยะเวลาของการใช้อัตราภาษีศุลกากรที่ไม่ใช่ในลักษณะของการใช้อัตราภาษีร่วมกัน โดยระบุว่าตุรกีสามารถใช้อัตราภาษีศุลกากรที่สูงกว่าที่สหภาพยุโรปใช้กับประเทศอื่นได้จนกระทั่งถึงวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2544
4. Article 16 การปรับใช้อัตราภาษีพิเศษ โดยอธิบายว่าตุรกีจะต้องใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรให้เหมือนกับที่สหภาพยุโรปใช้กับประเทศต่างๆ ภายในระยะเวลา 5 ปี นับจากวันที่ข้อตกลงมีผลบังคับใช้ โดยกำหนดว่าในช่วงระยะเวลา 5 ปีดังกล่าว หากตุรกียังคงใช้อัตราภาษีเดิมซึ่งแตกต่างกับสหภาพยุโรปนั้น สหภาพยุโรปจะคิดค่าปรับในสินค้าใดๆ ที่นำเข้ามายังสหภาพยุโรปจากประเทศที่มีการให้สิทธิพิเศษต่างกันตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด หรือตามรายชื่อที่คณะกรรมการร่วมศุลกากร (The Customs Union Joint Committee) กำหนด

vi. Section 5: Processed Agricultural Products not covered by Annex II to the Treaty Establishing the European Community

1. Article 17 ระบุสินค้าเกษตรแปรรูปที่อยู่ภายใต้หมวดนี้ ตามที่ปรากฏในส่วนแนบท้ายที่ 1 (Annex 1) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากนม (โยเกิร์ต และสารปรุงแต่ง) เนยเทียม (มาการีน) ของหวานที่ทำจากน้ำตาล เส้นพาสตา ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ขนมปัง ผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง ผลิตภัณฑ์ข้าวโพดหวาน และแยม เป็นต้น

2. Article 18 เงื่อนไขการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมาเป็นสินค้าเพื่อการส่งออก โดยกำหนดว่าสินค้าชนิดของสินค้าเกษตรกรรมที่สามารถนำเข้าจากประเทศที่สามเพื่อมาใช้ร่วมกับสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ เช่น โยเกิร์ต มاکารีน และแยม เป็นต้น
3. Article 19 สินค้าเกษตรแปรรูป หรือสินค้าประเภทส่วนประกอบจากสินค้าเกษตรที่สามารถนำเข้ามาจากต่างประเทศได้เพื่อการค้าภายในสหภาพศุลกากร แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่ปรากฏในส่วนแนบท้าย 5 ตามปริมาณสินค้าเกษตรพื้นฐาน (Basic agricultural products)² ที่ต้องใช้ในการผลิตสินค้าประเภทส่วนประกอบจากสินค้าเกษตรเหล่านั้นสำหรับสินค้าที่นำเข้ามาจากประเทศอื่นที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (Non-preferential third country)
4. Article 20 เงื่อนไขเพิ่มเติมสำหรับการนำเข้าสินค้าเกษตรระหว่างกันของตุรกี และสหภาพยุโรป โดยจะต้องเป็นสินค้าเกษตรที่อยู่ในส่วนแนบท้าย 1 เท่านั้น ตุรกีสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสินค้านำเข้าตาม Article 19 ในขณะที่สหภาพยุโรปสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสินค้านำเข้าเหล่านั้นในอัตราที่เรียกเก็บกับประเทศนอกสหภาพยุโรป
5. Article 21 เกี่ยวข้องกับระยะเวลาที่ตุรกีต้องลดอัตราค่าธรรมเนียมสินค้านำเข้าตามรายการที่กำหนดไว้ภายในเวลา 1 ปีและ 3 ปี
6. Article 22 เป็นข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการลดจำนวนรายการสินค้าที่สามารถเก็บภาษีศุลกากรได้ใน Article 20 หลังจากที่มีการลดอัตราค่าธรรมเนียมตามระยะเวลาที่กำหนด
7. Article 23 การไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง โดยอธิบายว่าหากมีการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดไว้อันมีผลให้เกิดความเสียหายหรือบิดเบือนจุดประสงค์ของสหภาพศุลกากรสำหรับสินค้าเกษตร การหารือในคณะกรรมการระหว่างสหภาพยุโรปและตุรกีควรที่จะเกิดขึ้นเพื่อหาวิธีแก้ไขที่ยอมรับได้ทั้งสองฝ่าย

b. อุปสรรคภาษีในสินค้าเกษตร

i. Chapter 2: Agricultural Products

1. Article 24 ข้อตกลงการเคลื่อนย้ายเสรีในสินค้าเกษตร โดยกล่าวว่าตุรกีและสหภาพยุโรปในการจัดทำความร่วมมือได้ยืนยันถึงวัตถุประสงค์ร่วมกันในการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรกรรมอย่างเสรี

² สินค้าเกษตรพื้นฐานที่ระบุอยู่ใน Annex 2 ของความตกลงนี้มีดังนี้ คือ 1) Common wheat 2) durum wheat 3) rye 4) barley 5) maize 6) husked rice 7) white sugar 8) isoglucose 9) molasses 10) skimmed milk powder 11) whole milk powder และ 12) butter

2. Article 25 การเปลี่ยนแปลงนโยบายของตุรกีเพื่อสนับสนุนการเคลื่อนย้ายเสรีในสินค้าเกษตร โดยระบุว่าตุรกีควรปรับนโยบายให้สอดคล้องกับสหภาพยุโรปเพื่อสนับสนุนการเคลื่อนย้ายเสรีในสินค้าเกษตรกรรม นอกจากนี้ สหภาพยุโรปควรให้ความสำคัญกับสินค้าเกษตรที่ตุรกีให้ความสนใจเมื่อมีการพัฒนาหรือปรับปรุงนโยบายทางด้านเกษตรกรรม และควรแจ้งให้ตุรกีทราบเมื่อมีการปรับปรุงกฎระเบียบหรือนโยบายต่างๆ
3. Article 26 ข้อตกลงการปรับปรุงอัตราภาษีพิเศษของทั้งสหภาพยุโรปและตุรกี โดยระบุว่าตุรกีและสหภาพยุโรปควรปรับปรุงสิทธิพิเศษในสินค้าเกษตรกรรมระหว่างกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน
4. Article 27 ข้อตกลงในการปรับนโยบายหรือบทบัญญัติเพื่อการเคลื่อนย้ายเสรีในสินค้าเกษตร โดยองค์กรในการจัดทำความร่วมมือควรปรับใช้บทบัญญัติที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรกรรมอย่างเสรีระหว่างตุรกีและสหภาพยุโรป

c. การเก็บภาษี

i. Section 5

1. Direct Taxation - Article 49 ข้อกำหนดเกี่ยวกับบทบัญญัติด้านการคลัง โดยระบุว่าบทบัญญัติสำหรับสหภาพศุลกากรไม่ควรจะมีผลในการขยายผลประโยชน์ทางการคลังในข้อตกลงระดับนานาชาติ ซึ่งได้ออกระเบียบไว้แล้ว ไม่ควรมีผลในการป้องกันการปรับใช้มาตรการอันมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงหรือหนีภาษี และไม่มีผลต่อการออกกฎหมายด้านภาษีสำหรับบุคคลที่ไม่สามารถระบุประเทศถิ่นที่พำนักอาศัยได้แน่นอน
2. Indirect Taxation - Article 50 และ Article 51 ข้อกำหนดด้านภาษีทางอ้อมในสินค้าและบริการ โดยจะต้องไม่มีการเก็บภาษีสำหรับสินค้าที่นำเข้าระหว่างกันในอัตราที่มากกว่าที่เก็บกับสินค้าประเภทเดียวกันในประเทศ และเงินที่ได้จากขอรับคืนภาษีสำหรับสินค้าส่งออกจะต้องไม่มากกว่าภาษีที่เรียกเก็บสำหรับสินค้านั้นภายในประเทศ และได้กำหนดแนวทางที่จะทำให้มาตรการนี้เกิดขึ้นจริง

d. สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร

สำหรับระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร³ ที่ให้โดยสหภาพยุโรป เริ่มต้นจากคำแนะนำของ UNCTAD ในปี พ.ศ. 2514 ซึ่งจะช่วยให้ประเทศที่กำลังพัฒนาได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้นในการส่งออกสินค้าสู่สหภาพยุโรป โครงการจะมีการครบรอบทุกๆ 10 ปี (ขณะนี้อยู่ในช่วงที่ 4 ระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2549-2558) รูปแบบการให้สิทธิจะแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ประกอบด้วย สิทธิพิเศษทั่วไป (General arrangement) สิทธิพิเศษสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และสิทธิพิเศษเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน (GSP+) การเพิกถอนสิทธิ GSP จะขึ้นอยู่กับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า การสะสมแหล่งกำเนิดสินค้า และกรณี que ประเทศมีรายได้อยู่ในกลุ่มที่พัฒนาแล้ว ในปัจจุบัน ตาม The EU's Generalized Scheme of Preferences (2014) มีประเทศที่ได้รับสิทธิ GSP ในรูปแบบประเทศพัฒนาน้อยที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 49 ประเทศ เช่น แองโกลา เอธิโอเปีย ร์วันดา ซูดาน แซมเบีย อัฟกานิสถาน เยเมน เฮติ เป็นต้น โดยจะได้รับ การงดเว้นภาษีศุลกากรทุกประเภท ยกเว้นอาวุธยุทธโธปกรณ์ (Everything but Arms, EBA) สำหรับสิทธิพิเศษทั่วไปจะให้กับ 26 ประเทศ เช่น จีน เวียดนาม ฮอนดูรัส เป็นต้น และมี 13 ประเทศสำหรับ GSP+ เช่น อาร์มีเนีย โบลีเวีย เปรู เอกวาดอร์ กัวเตมาลา จอร์เจีย และ มองโกเลีย เป็นต้น

ตุรกีเป็นอีกหนึ่งประเทศที่ให้สิทธิ GSP กับประเทศกำลังพัฒนา โดยระบบของตุรกี นั้นปรับใช้ระบบของสหภาพยุโรป เช่นเดียวกับ สวิสเซอร์แลนด์ และ นอร์เวย์ โดยประกาศใช้ สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2549 โดยโครงการจะมีการดำเนินการ พิจารณาใหม่ทุกปี โดยสินค้าที่ตุรกีให้สิทธิพิเศษจะเป็นสินค้าอุตสาหกรรม ขณะที่ไม่ให้สิทธิ พิเศษในสินค้าเกษตรกรรม นอกจากนี้ตุรกีได้ปรับใช้กฎถิ่นกำเนิดของสินค้า (Rule of Origin) เหมือนที่สหภาพยุโรปใช้ โดยไม่อนุญาตให้ใช้หลักการสะสมแหล่งกำเนิดสินค้า (Cumulation) ในสินค้าเกษตรกรรม สำหรับประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษทั่วไปจากตุรกี เช่น ไทย อียิปต์ ซิลี และ อิหร่าน เป็นต้น และประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษในรูปแบบพิเศษจากตุรกี เช่น โบลีเวีย เอกวาดอร์ และจอร์เจีย เป็นต้น ซึ่งจะสังเกตได้ว่า GSP ของตุรกีได้ปรับใช้หลักการของระบบสิทธิและสินค้า คล้ายกับระบบ GSP ของสหภาพยุโรป

³ สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (Generalized System of Preferences: GSP) เป็นโครงการที่ประเทศพัฒนาแล้วละเว้นหรือลดภาษีนำเข้า ในสินค้าให้กับประเทศที่กำลังพัฒนาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มปริมาณและมูลค่าของการส่งออกให้กับประเทศกำลังพัฒนา สนับสนุน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยไม่มีข้อผูกมัดใดๆ ให้กับประเทศที่ได้รับสิทธิดังกล่าว ในปัจจุบันมีประเทศที่พัฒนาแล้วให้สิทธิ GSP กับประเทศ อื่นๆ ประกอบด้วย ออสเตรเลีย เบลารุส สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น แคนาดา นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ รัสเซีย สหรัฐอเมริกา สวิสเซอร์แลนด์ และตุรกี เงื่อนไข สำคัญสำหรับ GSP คือ การกำหนดกรอบระยะเวลาที่ให้สิทธิพิเศษดังกล่าว ประเภทของสินค้า และเงื่อนไขในการยกเลิกสิทธิ

6.5 อุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี

a. มาตรการเยียวยาทางการค้า

i. Trade Defense Instrument (Section 3, Chapter 4: approximation of Laws)

1. Article 44 The Associate Council จะทำการทบทวนเครื่องมือในการปกป้องการค้าที่อยู่นอกเหนือจากมาตรการปกป้อง (Safeguard) โดยระบุว่า The Associate Council อาจตัดสินใจให้อีกฝ่ายระงับมาตรการปกป้องการค้าไว้ก่อน
2. Article 45 กระบวนการปรึกษาและการตัดสินใจที่อ้างในหมวดที่ 5 ส่วนที่ 2 ไม่ควรที่จะถูกใช้กับมาตรการปกป้องการค้าที่เกิดขึ้น สำหรับนโยบายทางการค้าต่อประเทศนอกสหภาพศุลกากร ทั้งสองฝ่ายควรแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันและหาความเป็นไปได้ในการร่วมมือกันในนโยบายทางการค้าดังกล่าว
3. Article 46 ระเบียบการแจ้งเรื่องการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง โดยกล่าวว่า ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้มาตรการป้องกันการทุ่มตลาด (Anti-dumping measures) หรือมาตรการอื่นที่ให้ผลคล้ายกัน ทั้งสองฝ่ายใช้สามารถมาตรการเหล่านี้ได้โดยที่จะต้องแจ้งให้คณะกรรมการร่วมสหภาพศุลกากรทราบ
4. Article 47 การประกาศถึงแหล่งกำเนิดของสินค้า โดยระบุว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานศุลกากรควรที่จะสอบถามผู้นำเข้าให้ชี้แจงเรื่องแหล่งกำเนิดของสินค้า โดยสามารถขอหลักฐานสนับสนุนในประเด็นดังกล่าวได้ หากเกิดข้อสงสัยเพื่อที่จะทำให้เกิดความกระจ่างในแหล่งกำเนิดของสินค้า

ii. Safeguard Measures (Section 4, ข้อบัญญัติทางสถาบัน)

1. Article 63 การประกาศใช้มาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้า (Safeguard Measure) โดยระบุว่ากลไกและวิธีสำหรับมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าใน Article 60 ของ the Additional Protocol นั้นมีผลบังคับใช้อยู่
2. Article 64 การปฏิบัติเมื่อเกิดความไม่สมดุลในสิทธิและภาระผูกพันในข้อตกลง โดยกล่าวว่า หากมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นสร้างความไม่สมดุลระหว่างสิทธิและภาระผูกพันในข้อตกลงนี้ อีกฝ่ายขอให้ทบทวนมาตรการปกป้องใหม่โดยเลือกมาตรการที่มีผลกระทบต่อการทำงานของสหภาพศุลกากรน้อยที่สุดก่อน

3. Article 12 ได้อ้างถึงนโยบายทางการค้าในความตกลงสหภาพศุลกากรนี้ และได้มีหลายมาตราที่อ้างอิงถึงมาตรการเยียวยาทางการค้า เช่น มาตรการปกป้องตลาดที่ครอบคลุมถึงถ่านหิน เหล็กกล้า และสิ่งทอ โดยจะมีมาตรการเฉพาะสำหรับสิ่งทอเป็นต้น

b. มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช SPS

มาตรการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสุขอนามัยของมนุษย์ สัตว์ และพืช โดยองค์การการค้าโลก (WTO) ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกสามารถกำหนดมาตรการที่จะใช้เพื่อปกป้องและดูแลทรัพยากรต่างๆ ภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวถูกกำหนดให้ใช้เท่าที่จำเป็นและตั้งอยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ ไม่เป็นมาตรการที่ตามอำเภอใจ อันก่อให้เกิดการกีดกันทางการค้าแอบแฝง มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชถือเป็นหนึ่งในอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTB) ที่นิยมใช้ โดยประกอบด้วย 3 หลักการ ประกอบด้วย Food-safety Measures, Animal Health Measures และ Plant Health Measure

สำหรับสหภาพยุโรปได้มีการกำหนดความปลอดภัยในอาหารผ่าน White Paper on Food Safety ในปี พ.ศ. 2543 ซึ่งสะท้อนวิธีการแบบองค์รวมของสหภาพยุโรปโดยมุ่งหวังเพื่อรับรองความปลอดภัยในอาหาร และคุณภาพชีวิตของสัตว์และพืช นอกจากนี้ ยังมีข้อกำหนด Acquis communautaire ซึ่งเป็นมาตรการของสินค้าในกลุ่มอาหารที่ผู้นำเข้าจำเป็นต้องผ่านมาตรฐานเหล่านี้ เช่น การไม่อนุญาตให้ใช้ยาปฏิชีวนะและฮอร์โมนในการเลี้ยงสัตว์ การเสนอแผนในการจัดการอะฟลาทอกซิน การตรวจสอบย้อนหลังในสินค้ากลุ่มสัตว์ การปรับปรุงคุณภาพของห้องปฏิบัติการและห้องตรวจสอบคุณภาพ เป็นต้น รวมไปถึง Farm-to-table Approach ที่กำหนดมาตรฐานในสินค้าแปรรูป ปลา และเนื้อสัตว์

สำหรับการค้าระหว่างสหภาพยุโรปและตุรกี มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) ประกอบด้วย การได้รับใบอนุญาตและการเพิ่มการเฝ้าระวังในสินค้าจำพวก ลูกมะเดื่ออบแห้ง ถั่วพิสตาชิโอ เฮเซลนัท เห็ดป่า นอกจากนี้ สหภาพยุโรปยังมีแผนที่จะตรวจตราสินค้าจำพวก สัตว์ปีก นม น้ำผึ้ง และสัตว์น้ำ อย่างไรก็ตาม ตุรกีได้มีการยกเลิกการนำเข้าเนื้อวัว (Bovine meat) จากสหภาพยุโรปมาตั้งแต่จะมีการจัดตั้งสหภาพศุลกากร และแม้ว่าจะมีการจัดตั้งแล้ว ยังไม่มีการยกเลิกการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากสหภาพยุโรป

c. Technical Requirements

สินค้าที่จะสามารถนำเข้ามายังสหภาพยุโรปจะต้องผ่านเงื่อนไขทางเทคนิค (Technical requirements) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องผู้บริโภคภายในสหภาพยุโรป โดยมีประเด็นที่สำคัญด้วยกัน 4 ข้อ ประกอบด้วย ความปลอดภัยของสินค้า (Product safety) มาตรฐานทางเทคนิค (Technical standardisation) บรรจุภัณฑ์ (Packaging) และฉลาก (Labelling) สำหรับด้านความปลอดภัยของสินค้า โดยผู้ผลิตสินค้าจะต้องขายสินค้าที่ผ่านความปลอดภัยขั้นพื้นฐาน แจ้งให้ผู้บริโภคทราบเกี่ยวกับความเสี่ยงที่สามารถเกิดขึ้นได้กับตัวผลิตภัณฑ์ และแจ้งให้ผู้ดูแลสินค้าทราบเมื่อพบอันตรายจากการใช้สินค้า โดยสมาชิกของ

สหภาพยุโรปจะมีการตรวจตราผลิตภัณฑ์ในตลาด (Market surveillance) นอกจากนี้ยังมีกลไกที่เรียกว่า RAPEX (Rapid Exchange of Information)

สำหรับมาตรฐานทางเทคนิค สหภาพยุโรปต้องการให้มีการปรับใช้มาตรฐานทางเทคนิคให้เหมือนกัน (Harmonized technical standard) โดยจะมีมาตรฐานที่มีชื่อว่า Essential General Health and Safety Requirements ซึ่งครอบคลุมด้านสุขภาพความปลอดภัย การคุ้มครองผู้บริโภค และการปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยจะมีรายละเอียด เช่น การได้รับใบรับรองมาตรฐานต่างๆ หรือ การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมในสินค้าแต่ละชนิด สำหรับสินค้าอุตสาหกรรม ได้มีขั้นตอนของ CE Marking เพื่อรับรองคุณภาพสินค้า โดยขั้นตอนของการขออนุญาตเครื่องหมาย CE นั้น ประกอบด้วย การตรวจสอบมาตรฐานของสินค้าที่กำหนดไว้โดยหน่วยงานต่างๆ เช่น European Committee for Standardisation การทดสอบผลิตภัณฑ์ การจัดทำใบรับรอง โดยสินค้าที่จำเป็นที่จะต้องได้รับเครื่องหมาย CE นั้น มีหลากหลาย เช่น อุปกรณ์วิทยุและโทรทัศน์ เครื่องจักรกล ของเล่น เป็นต้น และในปี พ.ศ. 2551 สหภาพยุโรปได้ออกกฎหมายที่มีชื่อว่า National Technical Regulations and free movement of goods (Regulation (EC) No. 764/2008) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรฐานของสินค้าเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายเสรี

สำหรับการบรรจุภัณฑ์ (Packaging) สินค้าจะต้องมีการผ่านมาตรฐานทางด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental and health requirements) ซึ่งมีกฎหมาย Regulation (EC) No. 219/2009 กำหนดเรื่องบรรจุภัณฑ์และของเสียบรรจุภัณฑ์ เช่น กำหนดให้ร้อยละ 15 ของบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากไม้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เป็นต้น และสำหรับประเด็นเรื่องฉลากบรรจุภัณฑ์ (Labelling) ทางสหภาพยุโรปได้กำหนดมาให้ฉลากจะต้องปกป้องสุขภาพของผู้บริโภค และจัดหาข้อมูลด้านการใช้ และข้อพึงระวัง นอกจากนี้ยังมีเครื่องหมายพิเศษที่เรียกว่า Flower Logo โดยจะตราในฉลากสำหรับสินค้าที่ช่วยให้ผู้บริโภคเข้าใจผลกระทบของบรรจุภัณฑ์ต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้สินค้าจำพวกสิ่งทอ รองเท้า ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด กระจก มีตราสัญลักษณ์ประทับดังกล่าว

d. Marketing Standards

CUD เรียกร้องให้ตุรกีปรับใช้หลักของสหภาพยุโรปสำหรับการแข่งขันในตลาด อันเนื่องมาจากตุรกีไม่มีระเบียบที่แน่ชัดสำหรับการซื้อขายในตลาดภายในประเทศ โดยตุรกีจะต้องทำให้เห็นว่าได้มีการปรับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกฎดังกล่าวประกอบด้วย เรื่องของตลาดผูกขาด การมีสิทธิพิเศษในตลาด การช่วยเหลือจากรัฐ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีข้อกำหนดสำหรับบริษัทในประเทศเพื่อป้องกันพฤติกรรมที่ต่อต้านการแข่งขัน (Anti-competitive behavior) โดยประเทศตุรกีได้มีการตอบรับในข้อหลักการและได้ก่อตั้งหน่วยงาน Competition Authority (CA) ขึ้นเพื่อดูแลปัญหาในตลาด โดยระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 CA สามารถปรับเงินบริษัทที่ละเมิดกฎของการแข่งขันได้ถึง 12 ล้านลีรา โดยในปี พ.ศ. 2551 ทางองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ได้ประกาศว่า CA คือ องค์การสำคัญที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจตุรกีให้ไปสู่ตลาดแข่งขันสมบูรณ์

นอกจากนั้น สหภาพศุลกากรยังได้มุ่งเน้นเรื่องลิขสิทธิ์หรือสิทธิทางปัญญา (Property Rights) โดยมีขั้นตอนและกระบวนการของการออกสิทธิบัตร โดยให้ตุรกียึดตามวิธีการของสหภาพยุโรป โดยทางตุรกีได้ออกกฎหมายใหม่เพื่อดูแลและจัดการเรื่องสิทธิบัตร ที่ชื่อว่า The Turkish Patent Law ซึ่งเป็นสิทธิบัตรที่มุ่งสร้างประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรม ทั้งนี้ CUD ได้เรียกร้องให้ตุรกียึดถือหลัก Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS) ซึ่งมีผลจากการเจรจาของการประชุมการค้าโลกที่อุรุกวัย ทั้งนี้ การบังคับใช้กฎหมายด้านสิทธิทางปัญญาจำเป็นที่จะต้องมีศาลพิเศษขึ้นมา ในประเทศตุรกีมีศาลด้านสิทธิทางปัญญาจำนวน 23 ศาล ตั้งอยู่ในเมืองอิสตันบูล แองการา และอิซเมียร์ โดยตุรกีถูกเรียกร้องให้จัดทำขั้นตอน วิธีการ และวิธีเยียวยาเกี่ยวกับสิทธิทางปัญญาอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมเหมือนประเทศในสหภาพยุโรป ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวถูกมองว่าเป็นงานที่ยาก อันเนื่องมาจากการสร้างระบบกฎหมายใหม่ต้องใช้ระยะเวลา

e. Imports Restrictions

สินค้าเกษตรกรรมบางประเภทได้ถูกกำหนดให้ได้รับใบอนุญาตในการนำเข้า (Import license) โดยใบอนุญาตดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการไหลเข้าของสินค้า โดยเป็นหนึ่งใน การจำกัดปริมาณ (Quotas) และมาตรการปกป้อง (Safeguard measure) สำหรับสินค้าจำพวกเหล็ก (Iron and steel) จะมีระบบที่เรียกว่า Double Checking และ Quotas ในการดูแลการเคลื่อนย้ายของสินค้า สำหรับมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff barriers) ภายหลังจากการรวมกลุ่มเป็นสหภาพศุลกากร ตุรกีได้ลดข้อกีดกันบางอย่างลงบ้าง อย่างไรก็ตาม ยังมีการใช้ข้อกีดกันอยู่หรือถูกปรับขึ้นมาใช้ใหม่ เช่น เงินสนับสนุนให้กับบริษัทภายในประเทศ เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2553 ตุรกีได้มีการปรับใช้ระบบของการตรวจสอบคุณภาพ (Quality certification system) ประกอบด้วย Turkish Standards Institution (TSE), Turkish Accreditation Body (TURKAK), และ National Metrology Institute (UME) นอกจากนี้ ยังมีการเฝ้าตลาด (Market surveillance) และการตรวจสอบคุณภาพของสินค้านำเข้า (Import control system) ทั้งในสหภาพยุโรปและตุรกีซึ่งทำให้การเปิดเสรีทางการค้ามีอุปสรรคมากขึ้น

กรณีมาตรการที่เป็นข้อห้ามและข้อกีดกันของการเคลื่อนย้ายเสรีของสินค้าในสหภาพยุโรปที่ไม่เกี่ยวกับการเงินหรือมิใช่ภาษีศุลกากรแบ่งเป็นสองส่วนหลัก ได้แก่ มาตรการโดยหลักการห้าม และมาตรการที่เป็นข้อกีดกัน มาตรการโดยหลักการห้าม คือข้อจำกัดปริมาณสินค้าหรือมาตรการอย่างอื่นที่มีผลเป็นการจำกัดปริมาณสินค้าหรือ Measures having equivalent effect (MEQR) ตามบทบัญญัติใน Article 28 และ 29 ซึ่งเป็นเรื่องการห้ามจำกัดปริมาณสินค้านำเข้าระหว่างรัฐสมาชิก โดยใน Article 28 บัญญัติว่า “การจำกัดปริมาณของสินค้านำเข้าและการนำเข้าและมาตรการอื่น ๆ ที่มีผลเช่นเดียวกันนั้นจะกระทำไม่ได้ในระหว่างรัฐสมาชิก” ส่วนใน Article 29 บัญญัติในทำนองเดียวกัน แต่เป็นเรื่องของการส่งออก เช่น มาตรการอุดหนุนและให้ความอนุเคราะห์สินค้าภายใน มาตรการในการกำหนดราคาขั้นต่ำ (Floor price) หรือราคาขั้นสูง (Ceiling price) มาตรการที่ทำให้เกิดอุปสรรคในการนำเข้ายากขึ้นหรือมีค่าใช้จ่ายมากขึ้น และ มาตรการของรัฐที่เป็นการเอาเปรียบภาคเอกชน เป็นต้น

ในส่วนของข้อยกเว้น เป็นเงื่อนไขที่จะทำให้มาตรการในการจำกัดปริมาณสินค้าในการนำเข้า และการส่งออกที่บัญญัติไว้ใน Article 28-29 สามารถกระทำได้ ซึ่งประกอบด้วย ข้อยกเว้น ประการแรก Article 30 (Justifying discrimination barriers to trade) คือ สามารถพิสูจน์ได้ว่ากระทำไปบนพื้นฐานของศีลธรรมอันดีของประชาชน นโยบายของรัฐหรือความมั่นคงปลอดภัย สาธารณะ การปกป้องสุขภาพอนามัยและชีวิตของมนุษย์ สัตว์ และพืช การปกป้องทรัพย์สินสมบัติที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของชาติและมีคุณค่าทางโบราณคดี และการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาในการพาณิชย์และอุตสาหกรรม และข้อยกเว้นประการที่สอง Beyond Discrimination CASSIS DE DIJON เป็นหลักการที่มาจากคำพิพากษาของศาลที่ได้วางหลักการเกี่ยวกับข้อยกเว้นของการจำกัดปริมาณสินค้าที่อยู่นอกเหนือจาก Article 30 ซึ่งหากไม่มีเหตุผลซ่อนเร้นทางเศรษฐกิจและเป็นมาตรการที่จำเป็นอย่างยิ่ง และเป็นวิธีทางที่น้อยที่สุดที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ก็สามารถที่จะใช้มาตรการนั้นๆ ได้ อย่างไรก็ตาม มาตรการเหล่านี้ต้องไม่ไร้เหตุผล เลือกลงปฏิบัติ หรือซ่อนเร้นในทางการค้าระหว่างรัฐสมาชิก

นอกจากนั้น ศาลยังเคารพในหลักการยอมรับซึ่งกันและกัน (Mutual recognition) มาใช้กับกรณีของคดี Cassis de Dijon ด้วยสาระสำคัญของหลักการยอมรับซึ่งกันและกัน คือ “การยอมรับมาตรฐานของรัฐอื่น” อันจะเป็นการกำจัดอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายเสรีของการค้า โดยสรุปแล้ว หากมาตรการใดที่สามารถอ้าง Cassis de Dijon Formular ได้ มาตรการนั้นแม้จะเป็นการจำกัดปริมาณสินค้าก็ตามก็สามารถที่จะทำได้ และส่งผลให้มาตรการนั้นไม่เป็น MEQR อีกต่อไป ต่างจากมาตรการตามข้อยกเว้น Article 30 ซึ่งยังคงมีลักษณะเป็น MEQR อยู่ เพียงแต่ได้รับการยกเว้นให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ตาม Article 30

ทั้งนี้ CUD ยังได้เรียกร้องให้ตุรกีปรับใช้นโยบายและกฎระเบียบทางการค้าของสหภาพยุโรป ประกอบด้วย มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping rules) หลักการกำหนดโควตา (Administering quantitative quotas) และสินเชื่อเพื่อส่งเสริมการส่งออกอย่างเป็นทางการ (Procedures of officially supported export credits) สำหรับกฎหมายที่ตุรกีออกเกี่ยวกับมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และภาษีตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing measures) มีชื่อว่า No. 3577 of 1989 on Prevention of Unfair Competition in Importation ซึ่งออกในปี พ.ศ. 2532 ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวไม่ผ่านการพิจารณาจาก CUD และหลังจากนั้นตุรกีจึงได้ออกกฎหมายอีกหลายฉบับเพื่อให้ตรงกับความต้องการของ CUD เช่น No. 4412 Amending Law No. 3577 on the Prevention of Unfair Competition in Imports และพระราชกฤษฎีกา No. 735/2004 เป็นต้น สำหรับมาตรการกำหนดโควตา ตุรกีได้ใช้มาตรการดังกล่าวกับสหภาพยุโรปในสินค้าประเภทสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย นอกจากนี้ ยังได้ใช้มาตรการดังกล่าวกับประเทศจีนในสินค้าประเภทรองเท้า เครื่องครัว เครื่องใช้สำหรับโต๊ะอาหาร เป็นต้น ตุรกียังใช้มาตรการนี้กับประเทศเบลารุส เกาหลีเหนือ มอนเตเนโก และอุซเบกิสถาน นอกจากนี้ ตุรกียังได้มีวิธีการเฝ้าระวังการนำเข้า (Surveillance measures) สำหรับประเทศอุซเบกิสถานและเติร์กเมนิสถานในสินค้าประเภทสิ่งทอ เหล็ก เกษตรกรรมในสินค้าจำพวกธัญพืช ข้าว น้ำตาล โต้ะจากไม้มะกอก น้ำมันมะกอก ผลิตภัณฑ์นม

เนื้อวัว ผลไม้สด ผัก อาหารแปรรูป และกล้วย โดยสินค้าดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องได้รับการขึ้นทะเบียนเพื่อพิจารณาถึงคุณภาพของสินค้า

6.6 กฎถิ่นกำเนิดสินค้า

a. Chapter 3: Customs Provisions

- i. Article 28 ข้อตกลงสำหรับประเทศตุรกีในการปรับใช้บทบัญญัติ โดยระบุว่า นับตั้งแต่มีการบังคับใช้ข้อตกลงฉบับนี้ ตุรกีควรปรับใช้บทบัญญัติของสหภาพยุโรป ซึ่งคือกฎระเบียบ Council Regulation (EEC) No. 2454/93 (2 July 1993) ประกอบด้วยเรื่องของ เช่น แหล่งกำเนิดสินค้า (Origin of goods) ภาษีศุลกากร การขึ้นทะเบียนสินค้าภายใต้ดินแดนของสหภาพศุลกากร การประกาศอัตราภาษีศุลกากร การเคลื่อนย้ายสินค้าเสรี ขั้นตอนการจัดทำผลกระทบทางเศรษฐกิจจาก ภาษีศุลกากร ภาระในการชำระศุลกากร (Customs debt) สิทธิในการอุทธรณ์ นอกจากนี้ ตุรกีควรจะต้องปรับใช้มาตรการที่จำเป็นอื่นๆ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของ บทบัญญัติต่างๆ ประกอบด้วย Council Regulation (EEC) No. 3842/86 (1 December 1986) ซึ่งอธิบายเรื่องการห้ามการเคลื่อนย้ายเสรีในสินค้าปลอม (Counterfeit goods) Council Regulation (EEC) No. 918/83 (28 March 1983) ซึ่งกล่าวถึงอุปสรรคที่เป็นภาษีทั้งการนำเข้าและส่งออก โดยเฉพาะ ภาคเกษตรกรรม และ Council Regulation (EEC) No. 616/78 ซึ่งระบุถึงการพิสูจน์แหล่งกำเนิดของสินค้าในสินค้าประเภทสิ่งทอ
- ii. กฎระเบียบ Council Regulation (EEC) No. 2454/93 (2 July 1993) ระบุรายละเอียดของหลักเกณฑ์การระบุแหล่งกำเนิดของสินค้าทั้งแบบ Wholly-Obtained และ Product-Specific Rules สินค้าที่ใช้เกณฑ์แหล่งกำเนิดแบบ Wholly-Obtained คือ สินค้าที่ใช้วัตถุดิบในประเทศในการผลิตทั้งหมด⁴ เช่น สินค้าเกษตร แร่ต่างๆ สินค้าประมง ส่วนเกณฑ์ Product-Specific Rules จะใช้เมื่อสินค้าที่ผลิตมีการอาศัยวัตถุดิบหรือส่วนประกอบจากประเทศอื่นๆ แต่ต้องมีการผ่านกระบวนการผลิตที่ทำให้สินค้าที่ผลิตได้มีความแตกต่างจากวัตถุดิบมากพอ หรือเปลี่ยนแปลงพิกัดสินค้าไปจากเดิมมากพอ⁵ ยังมีสินค้าที่ไม่ต้องระบุแหล่งกำเนิดสินค้าเช่น พลังงาน น้ำมัน โรงงาน เครื่องจักรอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ความตกลงนี้ยังมีการใช้ Cumulation ในแบบของ Diagonal กล่าวคือ สินค้าที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศใดๆ ในความตกลงนี้ สามารถถือเสมือนว่าเป็นสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดของประเทศใดประเทศหนึ่งในความตกลงนี้ โดยสินค้าของประเทศนั้นต้องผ่านกระบวนการผลิตที่มากพอ และประเทศนั้นต้องมีการกฎระเบียบทางการค้าที่เหมือนกับประเทศอื่นๆ ในความตกลงเดียวกัน

⁴ ดูรายละเอียดใน Article 75

⁵ ดูรายละเอียดจาก Annex 13a

6.7 กระบวนการศุลกากร และการอำนวยความสะดวกทางการค้า

สำหรับกระบวนการศุลกากรเมื่อต้องการจะส่งออกสินค้าไปยังประเทศในสหภาพยุโรป จะมีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากโดยจะเริ่มตั้งแต่การซื้อขายสินค้า สินค้าที่ถูกส่งจะต้องมาผ่านการประกาศ (Entry summary declaration: ENS) ที่กรมศุลกากร (Customs office) หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะทำการพิจารณาอัตราภาษีศุลกากร (Customs placing) โดยตรวจสอบประเภทของสินค้า แหล่งกำเนิดของสินค้า และประเทศผู้ส่งออกว่าได้รับสิทธิ GSP หรือเป็นประเทศในสมาชิกในเขตการค้าเสรีหรือไม่ และแจ้งเรื่องอัตราภาษี (Customs declaration) ให้กับผู้นำเข้า

6.8 ทรัพย์สินทางปัญญา

- a. Chapter 4: Approximation of Laws
 - i. Section 1: Protection of Intellectual, Industrial and Commercial Property
 - ii. Article 31 ข้อตกลงในการมีระบบเพื่อการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา โดยอธิบายว่าสหภาพยุโรปและตุรกีมีความเห็นพ้องต้องกันของความสำเร็จที่จะปกป้องลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ โดยทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะให้สหภาพศุลกากรมีบทบาทอย่างเหมาะสมหากระดับของการปกป้องที่เท่ากันระหว่างสองฝ่ายถูกจัดตั้ง

6.9 นโยบายการแข่งขันทางการค้า

- a. Chapter 4: Approximation of Laws
 - i. Section 2: Competition
 1. Rules of Customs Union
 - a. Article 32 ข้อห้ามเกี่ยวกับการค้าภายในสหภาพศุลกากร โดยระบุข้อห้ามอันประกอบด้วย การกำหนดราคาขายและยอดซื้อทั้งทางตรงและทางอ้อม การจำกัดหรือควบคุมการผลิต ตลาด การพัฒนาเชิงเทคนิค และการลงทุน การกำหนดเงื่อนไขในตลาดที่จะทำให้อีกฝ่ายเสียผลประโยชน์ในการแข่งขัน
 - b. Article 33 ข้อห้ามอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าภายในตลาด เช่น การไม่อนุญาตให้เกิดการแข่งขันจากบุคคลผู้มีอำนาจที่เกิดในตลาดในสหภาพยุโรปหรือตุรกี โดยการข่มเหงจะประกอบด้วย การกำหนดการซื้อขายและราคาขายทั้งทางตรง

และทางอ้อม การจำกัดการผลิตหรือการพัฒนาเทคนิคในการผลิต

- c. Article 34 ลักษณะของการช่วยเหลือที่เป็นการเกี่ยวข้องกับตลาด โดยอธิบายการไม่อนุญาตให้เกิดการช่วยเหลือโดยรัฐในสหภาพยุโรปและตุรกีอันมีผลทำให้เกิดการบิดเบือนการแข่งขันในสินค้าบางประเภท ทั้งนี้ การช่วยเหลือที่สามารถทำได้ประกอบด้วย การช่วยเหลือที่ช่วยสนับสนุนโครงสร้างของสังคม การช่วยเหลือด้านภัยพิบัติ การช่วยเหลือพื้นที่บางแห่งของตุรกี เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ การช่วยเหลือในเรื่องที่ได้รับ การรรณรงค์ รวมไปถึงการช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนวัฒนธรรม และการรักษามรดกโดยที่การช่วยเหลือจะต้องไม่มีผลแง่ลบต่อการค้าขาย
- d. Article 35 การพิจารณาการกระทำที่ขัดแย้งกับข้อตกลงใน มาตราที่ 32 33 และ 34 โดยระบุว่า การกระทำที่ขัดแย้งมาตรา 32 33 และ 34 ควรถูกพิจารณาด้วยหลักการจากมาตรา 85 86 และ 92
- e. Article 36 การแลกเปลี่ยนข้อมูลในการพิจารณาข้อจำกัดทางธุรกิจ โดยอธิบายว่าทั้งสหภาพยุโรปและตุรกีควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัดทางธุรกิจ
- f. Article 37 กรอบระยะเวลาของการปฏิบัติตามข้อตกลง โดยอธิบายว่าองค์การความตกลงควรปรับใช้บทบัญญัติที่จำเป็น สำหรับมาตราที่ 32 33 และ 34 ภายในระยะเวลา 2 ปี นับตั้งแต่ที่ข้อตกลงสหภาพศุลกากรมีการบังคับใช้
- g. Article 38 ข้อตกลงในกรณีไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไข โดยระบุว่าหากสหภาพยุโรปหรือตุรกีไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงว่าด้วยการค้า จะต้องมีการที่เหมาะสมในการพิจารณา ภายหลังจากที่แจ้งให้คณะกรรมการสหภาพศุลกากรทราบหรือ หลังจาก 45 วันนับตั้งแต่มีการอ้างถึงการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

2. Approximation of Registration

- a. Article 39 การปรับเปลี่ยนกฎหมายของตุรกีในด้านการแข่งขันในตลาด โดยกล่าวว่าตุรกีควรปรับใช้กฎหมายว่าด้วยหลักการ การแข่งขัน โดยตุรกีควรออกกฎหมายที่ห้ามพฤติกรรมที่กล่าวถึงในมาตราที่ 85 และ 86 ก่อนที่ข้อตกลง สหภาพศุลกากรจะมีผลบังคับใช้ และหลังจากข้อตกลง มีผลบังคับใช้ไม่เกิน 1 ปี ตุรกีควรให้การรับรองว่าหลักการ และกฎระเบียบได้ถูกปฏิบัติเป็นที่เรียบร้อย นอกจากนั้น

สหภาพยุโรปควรแจ้งให้ตุรกีทราบเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในเรื่องของระเบียบการที่เกี่ยวข้องกับการปรับใช้และฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับ นอกจากนี้ ตุรกีควรมีหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ในการดูแลระเบียบข้อบังคับด้านการค้าก่อนที่ข้อตกลงสหภาพศุลกากรจะมีผลบังคับใช้ สำหรับการช่วยเหลือต่างๆ กำหนดว่าภายในระยะเวลาสองปีหลังจากที่ข้อตกลงมีผล ตุรกีควรปรับใช้การช่วยเหลือทุกข้อที่สหภาพยุโรปแนะนำในภาคสิ่งทอและเสื้อผ้า

- b. Article 40 กรอบระยะเวลาของการให้ข้อมูลด้านบทบัญญัติที่อาจกระทบกับการตัดสินใจของตุรกี โดยระบุระยะเวลาที่สหภาพยุโรปจะให้ข้อมูลแก่ตุรกีในบทบัญญัติที่อ้างในมาตราที่ 85 86 และ 92
- c. Article 41 กรอบระยะเวลาของหลักการของข้อตกลง โดยระบุว่าตุรกีควรให้ความมั่นใจว่าภายในระยะเวลา 1 ปี หลังข้อตกลงสหภาพศุลกากรมีผลบังคับใช้ ระเบียบการต่างๆ ที่อยู่ในกฎหมายชั้นทุติยภูมิจะยังคงมีผลอยู่
- d. Article 42 การป้องกันตลาดผูกขาด (Monopoly) และการแยกราคาขายในตลาด (Discrimination) โดยตุรกีควรจัดการเรื่องการผูกขาดสินค้าในตลาดและการแยกราคาขายภายในระยะเวลา 2 ปีหลังจากข้อตกลงมีผลบังคับใช้
- e. Article 43 การปฏิบัติของตุรกีและสหภาพยุโรปในกรณีที่พบการกระทำที่นอกเหนือข้อตกลง โดยอธิบายว่าหากสหภาพยุโรปหรือตุรกีเชื่อว่ากิจกรรมที่ต่อต้านการแข่งขันมีผลกระทบเชิงลบต่อตลาด ฝ่ายที่เชื่อจะต้องแจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบ หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไข

6.10 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

a. Chapter 4: Approximation of Laws

i. Section 4: Government Procurement

1. Article 48 หลังจากที่มีความตกลงสหภาพศุลกากรได้มีการบังคับใช้ ทั้งสองฝ่ายจะกำหนดวันเพื่อเริ่มเจรจาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

6.11 ข้อบททางสถาบัน

a. Chapter 5: Institutional Provision

i. Section 1: The EC-Turkey Customs Union Joint Committee

1. Article 52 ระเบียบของการจัดตั้งคณะกรรมการสหภาพศุลกากร โดยระบุว่าคณะกรรมการของแต่ละฝ่ายควรจะสร้างคำแนะนำต่อคณะกรรมการของอีกฝ่ายและส่งมอบความคิดเห็นเพื่อให้สหภาพศุลกากร ดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม และคณะกรรมการสหภาพศุลกากรควรปรับปรุงตามคำแนะนำดังกล่าว
2. Article 53 บทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสหภาพศุลกากร โดยอธิบายว่าคณะกรรมการสหภาพศุลกากรควรประกอบไปด้วยของผู้แทนของทั้งสองฝ่าย สำนักงานจะต้องจัดตั้งภายใน 6 เดือน และควรมีการประชุมของสหภาพอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยคณะกรรมการสหภาพศุลกากรอาจตั้งคณะกรรมการย่อยเพื่อช่วยในการจัดการเรื่องภาษีศุลกากร

ii. Section 2: Consultation and Decision Procedures

1. Article 54 ข้อตกลงด้านกฎหมาย โดยระบุว่ากฎหมายของตุรกีในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงสหภาพศุลกากรควรสอดคล้องกับกฎหมายของสหภาพยุโรปให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งประกอบด้วยนโยบายการค้าและข้อตกลงกับประเทศอื่นในสินค้าอุตสาหกรรม กฎหมาย และมาตรการกีดกันทางการค้า
2. Article 55 ระเบียบของการออกกฎหมายใหม่ โดยกล่าวว่าเมื่อมีการออกกฎหมายฉบับใหม่โดยคณะกรรมการของสหภาพยุโรปในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสหภาพศุลกากร ผู้เชี่ยวชาญในตุรกีควรที่จะรับรู้ในรายละเอียดดังกล่าว โดยระหว่างที่มีการพิจารณากฎหมาย ควรมีการส่งโครงการให้กับตุรกีด้วย
3. Article 56 ข้อปฏิบัติในการออกกฎหมายใหม่ โดยอธิบายว่าหากมีการปรับใช้กฎหมายใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับสหภาพศุลกากร สหภาพยุโรปควรแจ้งให้ตุรกีทราบเพื่อที่ตุรกีจะได้ปรับใช้ให้สอดคล้องกัน และหากเกิดความขัดแย้งในด้านกฎหมาย คณะกรรมการสหภาพศุลกากรจะต้องเป็นผู้ไกล่เกลี่ยและหาทางแก้ไข
4. Article 57 ลักษณะของกฎหมายใหม่ โดยอธิบายหลักการของการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันว่ากฎหมายไม่ควรที่จะกระทบกับสิทธิของตุรกี และหากการที่ตุรกีปรับใช้กฎหมายใหม่แล้วมีผลต่อโครงสร้างของสหภาพศุลกากร คณะกรรมการสหภาพศุลกากรควรที่จะหาทางออกร่วมกัน

5. Article 58 ข้อปฏิบัติหากเกิดการไม่ยอมรับกฎหมายใหม่ โดยกล่าวว่า หากคณะกรรมการสหภาพศุลกากรไม่สามารถหาทางออกร่วมกันได้ คณะกรรมการจะต้องแนะนำวิธีการที่เหมาะสมในการป้องกันผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้น และหากเกิดผลในการเคลื่อนย้ายเสรีในสินค้า มาตรการป้องกันสามารถใช้แต่ต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบ
6. Article 59 การปฏิบัติต่อเมื่อเกิดข้อขัดแย้ง โดยอธิบายว่าคณะกรรมการของสหภาพยุโรปควรที่จะยืนยันต่อผู้เชี่ยวชาญในตุรกีในการเตรียมข้อมูลเพื่อที่คณะกรรมการจะช่วยเหลือในด้านการตกลง
7. Article 60 รายละเอียดของคณะกรรมการจากสหภาพยุโรปและตุรกี โดยระบุว่าผู้เชี่ยวชาญของตุรกีควรที่จะอยู่ในชุดคณะกรรมการของสหภาพยุโรป

iii. Section 3: Settlement of Disputes

1. Article 61 การจัดทำระเบียบของการพิจารณาข้อพิพาท โดยระบุว่าหากองค์การความตกลงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่สามารถจัดการกับข้อพิพาทได้ มาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (Safeguard measure) หรือมาตรการเพื่อปรับสมดุลการค้าใหม่สามารถปรับใช้ได้ภายใต้ข้อปฏิบัติในมาตราที่ 62
2. Article 62 ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดข้อพิพาท โดยกล่าวว่าหากข้อพิพาทถูกอ้างถึงอนุญาตตุลาการ จะต้องเป็นผู้ตัดสินในข้อพิพาท 3 คน และควรแต่งตั้งฝ่ายละ 1 คนภายใน 30 วัน โดยผู้ตัดสินข้อพิพาทจะต้องตั้งหัวหน้าอนุญาตตุลาการขึ้นมาซึ่งจะต้องไม่เป็นคนในชาติของทั้งสองฝ่าย และหากไม่สามารถตกลงได้ภายในระยะเวลา 2 เดือน หัวหน้าจะต้องถูกเลือกด้วยบุคคล 7 คนในองค์การความตกลงสหภาพศุลกากร และหัวหน้าอนุญาตตุลาการจะต้องเป็นผู้ชี้ขาดในข้อพิพาทดังกล่าว

6.12 สรุป และนัยยะต่อการเจรจาของไทย

ในภาพรวม ความตกลงสหภาพศุลกากรตุรกี และสหภาพยุโรป ได้อ้างอิงกฎระเบียบทางการค้าของสหภาพยุโรปเป็นหลัก โดยตุรกีได้มีโอกาสในการใช้กฎระเบียบทางการค้าของตัวเองในช่วงระยะเวลาปรับตัว แต่กฎระเบียบทางการค้าของตุรกีจะต้องถูกยกเลิกไปในที่สุด เหลือเพียงมาตรการเยียวยาทางการค้าที่ใช้ปกป้องตนเองเท่านั้น ความตกลงสหภาพศุลกากรนี้ยังเน้นสินค้าเป็นหลัก และมีความพยายามที่จะตั้งเป้าในการเจรจาเรื่องกฎระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ สินค้าที่ทั้งสองฝ่ายต้องการปกป้องยังคงเป็นสินค้าเกษตร และสามารถมีความคืบหน้าในกลุ่มของสินค้าเกษตรแปรรูปเท่านั้น และสหภาพยุโรปสนใจปกป้องอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมยานยนต์เพิ่มเติม

อย่างไรก็ตาม ความตกลงนี้ไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดของอัตราศุลกากรที่เปลี่ยนไปโดยมีการกล่าวเพียงว่าให้ลดอัตราภาษีในสินค้าและบริการทุกชนิด ข้อดีของการลดกำแพงภาษีประกอบด้วย การเพิ่มขึ้นของมูลค่าทางเศรษฐกิจกับประเทศคู่เจรจา นำไปสู่การเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิต (Transfer of production factors) การประหยัดจากขนาด (Economy of scale) การเคลื่อนย้ายเทคโนโลยีและความรู้ การเพิ่มระดับของการแข่งขัน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภคในการมีสินค้าหลากหลายให้เลือกบริโภค (Variety) และราคาที่ถูกลง อย่างไรก็ตาม จากการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมพบว่าภายหลังจากการลงนามสหภาพศุลกากรแล้ว อัตราภาษีศุลกากรไม่ได้ลดลงในทุกสินค้า ดังตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1: เปรียบเทียบภาษีศุลกากรก่อนและหลังการจัดตั้งสหภาพศุลกากรระหว่างสหภาพยุโรปและตุรกี

ประเภทสินค้า	อัตราภาษีศุลกากร	
	ก่อนการจัดตั้งสหภาพศุลกากร (2537)	หลังการจัดตั้งสหภาพศุลกากร (2544)
เกษตรกรรม	41.27	41.26
ผลิตภัณฑ์สำหรับสัตว์	3.48	1.37
ผลิตภัณฑ์จากไม้	0.01	0.01
ผลิตภัณฑ์จากปลา	47.92	47.84
ผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์	10.21	10.21
ผักและผลไม้	72.49	68.01
น้ำมันพืชและน้ำมันสัตว์	16.31	16.31
แป้งสาลี	41.33	41.02
น้ำตาล	28.79	28.79
อาหารแปรรูป	26.47	18.31
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	72.1	5.25

ที่มา: Togan (2012)

อย่างไรก็ตาม สินค้าประเภทอื่นได้มีการลดภาษีศุลกากรจนเหลือร้อยละ 0 เช่น สินค้ากลุ่มเหมืองแร่ น้ำมันดิบ บุหรี่ เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า เฟอร์นิเจอร์ ปู ยาง พลาสติก ยาง ซีเมนต์ เหล็ก เครื่องจักร และยานยนต์ เป็นต้น โดยเฉลี่ยแล้ว อัตราภาษีศุลกากรที่ตุรกีเรียกเก็บกับสหภาพยุโรปลดลงจากร้อยละ 10.22 ในปี พ.ศ. 2537 มาเป็นร้อยละ 1.34 ในปี พ.ศ. 2544 โดยจะเห็นว่าทางตุรกีมีแนวโน้มปกป้องกลุ่มสินค้าเกษตรมากกว่ากลุ่มสินค้าประเภทอื่น

สำหรับสหภาพศุลกากร (Customs union) นั้น สิ่งที่สำคัญรองลงมาจากอัตราภายในที่กำหนดใช้ต่อประเทศคู่เจรจา ประเด็นของการกำหนดอัตราศุลกากรให้มีลักษณะเดียวกัน (Common External Tariff: CET) กับประเทศที่สาม มีความสำคัญเช่นกัน โดยสินค้าที่นำเข้ามายังตุรกีจะถูกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 4.2 ในปี พ.ศ. 2547 และจะลดลงเหลือร้อยละ 3.5 ในอนาคต ดังนั้น จะเห็นได้ว่าตุรกีกำลังจะกลายเป็นประเทศที่เปิดเสรีในด้านการค้าในสินค้าที่ไม่ใช่ภาคเกษตรกรรม

สำหรับต้นทุนในการปรับปรุงกฎระเบียบของตุรกีให้เข้าอยู่ในเกณฑ์ที่ CUD เรียกร้อง ได้มีการประเมินออกมา ประกอบด้วยต้นทุนทางด้านสินค้าอุตสาหกรรม อากาศ สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา และนโยบายเพื่อสนับสนุนการแข่งขัน โดยต้นทุนทั้งหมดอยู่ที่ประมาณ 1,065.1 ล้านยูโร สำหรับประเด็นที่สำคัญของการพิจารณาการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Economic integration) ในระดับสหภาพศุลกากร (Customs Union) คือ ประโยชน์ที่ได้รับจากการค้า (Gains from trade) โดยพบว่าตุรกีได้ผลประโยชน์ทั้งทางด้านการเติบโตของเศรษฐกิจและสภาพสังคมที่ดีขึ้นอย่างมาก เนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้าเปิดโอกาสให้ตุรกีได้เรียนรู้กระบวนการผลิตและเพิ่มมูลค่าทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลกที่สูงยิ่งขึ้น สหภาพยุโรปมีตุรกีเป็นคู่ค้าที่สำคัญอันดับหนึ่งทั้งด้านการนำเข้าและการส่งออกจากการที่ตุรกีมีการนำเข้าเป็นลำดับที่ 7 ในตลาดการค้าแห่งนี้ และส่งออกเป็นลำดับที่ 5 ขณะที่สหภาพยุโรปเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของตุรกีทั้งด้านการนำเข้าและส่งออก โดยสินค้าส่งออกส่วนใหญ่ของตุรกีไปยังสหภาพยุโรป ได้แก่ เครื่องจักรกล อุปกรณ์เพื่อการขนส่ง เคมีภัณฑ์ และ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาผลกระทบจากการจัดตั้งสหภาพศุลกากร พบว่าสหภาพยุโรปได้รับผลประโยชน์ทางการค้า (Gains from trade) มากกว่าตุรกี โดยพบว่ามูลค่าการส่งออกจากสหภาพยุโรปไปยังตุรกีเพิ่มขึ้นจาก 26.14 พันล้านยูโรในปี พ.ศ. 2545 มาเป็น 74.63 พันล้านยูโรในปี พ.ศ. 2555 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 185.54 ขณะที่มูลค่าการส่งออกจากตุรกีมายังสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นจาก 24.52 พันล้านยูโรในปี พ.ศ. 2545 มาเป็น 47.73 พันล้านยูโร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 94.65 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศตุรกีขาดดุลการค้ากับสหภาพยุโรปมาตลอด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาปริมาณการส่งออก พบว่าปริมาณการส่งออกจากสหภาพยุโรปมายังตุรกีเพิ่มขึ้นร้อยละ 91.53 ขณะที่ปริมาณการส่งออกจากตุรกีมายังสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2.66 ดังนั้น ปัจจัยด้านราคาจึงเป็นประเด็นที่สำคัญในการพิจารณาผลกระทบของการเปิดการค้าเสรี อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติประเทศตุรกี พบประเด็นที่น่าสนใจคือ ถึงแม้ว่ามูลค่าของการส่งออกจากประเทศตุรกีไปยังสหภาพยุโรปจะเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่จัดตั้งสหภาพศุลกากรซึ่งนับว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง แต่สัดส่วนของการส่งออกของตุรกีไปยังสหภาพยุโรป (EU-15) มีสัดส่วนที่ลดน้อยลงจากร้อยละ 51.22 ในปี พ.ศ. 2538 ลดลงเหลือร้อยละ 38.51 ในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญทางด้านการส่งออก (Economic priority) ที่ลดน้อยลงของสหภาพยุโรป ทั้งนี้ได้มีข้อสังเกตว่าตุรกีได้ลดอัตราภาษีในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมให้กับสหภาพยุโรปตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 และการจัดตั้งสหภาพศุลกากร ภาษีในกลุ่มเกษตรกรรมไม่ได้ถูกลดลงไปมากนัก ดังนั้น ประโยชน์ที่ได้รับทางการค้าสำหรับประเทศตุรกีจึงไม่มากเท่าที่ควร และอาจเนื่องมาจากปัญหาการขาดดุลทางการค้ากับสหภาพยุโรปอย่างต่อเนื่อง ทำให้ตุรกีมีความจำเป็นที่จะต้องหาตลาดใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจากจุดนี้จึงเป็นโอกาสของไทยในการเข้ามาจัดทำการค้าเสรีกับตุรกี และจากการทบทวนการจัดทำสหภาพศุลกากรระหว่างสหภาพยุโรปกับตุรกีจะเห็นได้ว่าตุรกีปกป้องตลาดเกษตรกรรมในประเทศเป็นอย่างมาก เกือบทั้งหมดของสินค้าที่ส่งออกไปที่ตุรกีจะถูกเก็บภาษีในอัตราที่สูง ขณะที่กำแพงภาษีในสินค้ากลุ่มอุตสาหกรรมถูกลดลงเหลือศูนย์ ซึ่ง มูลนิธิ สวค. มองว่าหากตุรกีจัดทำการค้าเสรีกับไทย สินค้าเกษตรกรรมจะยังคงถูกปกป้อง ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมมีความเป็นไปได้ที่ตุรกีจะยอมลดอุปสรรคทางการค้าแต่จะไม่ลดทั้งหมดเหมือนในกรณีสหภาพศุลกากรกับสหภาพยุโรป